

Міністерство освіти і науки України
Національний верокоємичний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК З

Філіп
(підпис)

Л.О. Філіпковська
(підпис та прізвище)

« 31 » *серпня* 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Управління інноваціями

(код навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

(код і найменування спеціальності)

Освітні програми: «Менеджмент», «Логістика», «Управління проектами»

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Управління інноваціями
(назва дисципліни)
для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітніми програмами «Менеджмент», «Логістика», «Управління проектами»

«27» серпня 2020 р., – 10 с.

Розробник: Зейнієв Т.Г., доцент каф. 602, к.т.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (заочна форма навчання)
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u> (шифр і найменування) Освітня програма: <u>«Менеджмент»,</u> <u>«Логістика»,</u> <u>«Управління проектами»</u> (найменування) Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u>	Обов’язкова
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2020/2021
Індивідуальне завдання - не передбачено (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 64*/ 135		4-й
		Лекції*
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента – 4,5		32 годин
		Практичні, семінарські*
		32 годин
		Лабораторні*
	___ годин	
	Самостійна робота	
	71 годин	
Вид контролю	модульний контроль, залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 64/71

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками управління інноваційною діяльністю підприємства, прийняття інноваційних рішень на основі результатів науково-технічного прогнозу, теорії життєвого циклу проекту, виходячи з поняття оптимальності портфеля науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок та ефективності проекту, формуванні інноваційного мислення.

Завдання: теоретична та практична підготовка студентів з питань: аналізу та експертизи інноваційних проектів; управління інноваційною діяльністю підприємства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей:**

- ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- СК1 Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними
- СК6 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК20 Здатність розуміти економічні основи функціонування організації, визначати потреби та напрями раціонального використання ресурсів організації.
- СК21 Здатність застосовувати інструментарій інвестиційного, інноваційного та логістичного менеджменту в умовах невизначеності
- СК22 Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та здійснювати ефективний контроль за їх виконанням.

Програмні результати навчання:

- РН11 – Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- РН22 – Уміння розробляти тактичні та оперативні плани поточної діяльності, проекти бізнес-плану; обґрунтовувати інвестиційні проекти та програми стратегічного розвитку промислового підприємства;
- РН24 – Володіти методами обґрунтування управлінських рішень на основі комплексних економічних та фінансових розрахунків в контексті забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах мінливого бізнес-середовища

Міждисциплінарні зв'язки: менеджмент, основи управління проектами, інструментальні методи в управлінні проектами та програмами, інтелектуальна власність, методологія і організація наукових досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Вплив держави та організаційних форм на ефективність інноваційних процесів. Основні теоретичні поняття.

Тема 1. Сутність понять управління інноваціями

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції. Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління інноваціями

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації. Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур. Національна інноваційна система. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій». Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності. Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферу наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах. Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Модульний контроль.

Змістовний модуль 2. Управління інноваційним проектом та ефективність інноваційної діяльності.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємообумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень. Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Фінансування інноваційного проекту. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління. Управління персоналом в процесі реалізації інноваційного проекту.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційних проектів. Аналіз інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

Модульний контроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1.					
Змістовий модуль 1. Вплив держави та організаційних форм на ефективність інноваційних процесів. Основні теоретичні поняття.					
Тема 1. Сутність понять управління інноваціями	11	2	-	-	9
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління інноваціями	19	4	4	-	11
Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	14	4	-	-	10
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	24	6	8	-	10
Модульний контроль 1	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	70	18	12		40
Змістовний модуль 2. Управління інноваційним проектом та ефективність інноваційної діяльності.					
Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації	18	4	4	-	10
Тема 6. Управління інноваційним проектом	22	4	8	-	10
Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	23	4	8	-	11
Модульний контроль 1	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	65	14	20	-	31
Модуль 2					
Контрольний захід - залік	-	-	-	-	-
Усього годин	135	32	32		71

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка результативності роботи проектних організацій	2
2	Оцінка інноваційної активності організації	2
3	Оцінка стану інноваційного потенціалу підприємства	4
4	Оцінка стану інноваційного клімату на підприємстві	4
5	Характеристики підприємства по типу стратегічної конкурентної інноваційної поведінки	4
6	Вибір інноваційної стратегії	4
7	Методи прогнозування собівартості нового виробу	4
8	Порівняльний аналіз ефективності різних варіантів інновацій	4
9	Ефективність торгівлі ліцензіями	4
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глобальні кола технологічного розвитку, місце України в міжнародному поділі праці при інноваційній діяльності. (тема 1).	8
2	Зв'язок інновацій і підприємництва. (тема 2).	8
3	Принципи організації, планування, стимулювання, ресурсного забезпечення інноваційної діяльності. (тема 3).	9
4	Організація й планування інноваційної діяльності на рівні підприємства. (тема 4).	12
5	Проблема розмежування стратегічного й оперативного керування інноваціями. (тема 5).	8
6	Базисні й поліпшуючі інновації в умовах загострення конкуренції. (тема 6).	6
7	Методи пошуку інноваційних ідей. Характеристика активних методів пошуку. (тема 6).	6
8	Основні принципи стратегічного планування інноваційної діяльності. (тема 6).	6
9	Ціноутворення на науково-технічні нововведення. Захист інновацій. (тема 7).	8
	Разом	71

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні методи навчання.

11. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, практичні, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, іспит.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю, письмового модульного контролю, підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...2	6	0...12
Модульний контроль	0...28	1	0...28
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	10	0...30
Модульний контроль	0...30	1	0...30
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного контролю. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних запитань та практичного завдання. За повну усну правильну відповідь на теоретичні запитання студент отримує по 35 балів, за повну правильну відповідь на практичне завдання – 30 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- поняття інновації та видів інновації, умови інновації;
- методологія визначення інноваційного потенціалу компанії;
- принципи управління змінами, основні види інноваційної поведінки компаній;
- основні стратегії для інноваційних компаній;
- - методи оцінки ефективності інновацій.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- проводити аналіз інноваційного потенціалу компанії;
- проводити аналіз зовнішнього середовища;
- розробляти інноваційні стратегії;
- проводити економічний аналіз стратегій.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та розрахунково-графічну роботу. Вміти самостійно давати характеристику стану організації, здійснювати аналіз стану середовища, розробляти інноваційні стратегії.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти проводити діагностику підприємства та здійснювати аналіз середовища, розробляти інноваційний проект та робити економічну оцінку.

Відмінно (90 - 100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та вміти застосовувати одержанні знання.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Чумаченко, И. В. Управление инновациями : учеб. пособие / И. В. Чумаченко, М. А. Латкин, И. В. Дронова. — Х. : ХАИ, 2003. — 61 с.

2. Латкин, М. А. Анализ инноваций : учеб. пособие / М. А. Латкин, А. Г. Осиевский, Н. И. Баранова. — Х. : ХАИ, 2003. — 21 с.

2. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Управління інноваціями " для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. В. М. Момот. - Харків, 2019. - 165 с. - режим доступу:

http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Upravli_Innovaciyami.pdf

що містить: конспект лекцій, методичні рекомендації до практичних занять, методичні вказівки до виконання розрахункової роботи, питання, тести для контрольних заходів, рекомендована література

14. Рекомендована література

Базова

1. Баранчеев, В. П. Управление инновациями : учебник для бакалавров / В.П. Баранчеев, Н.П. Масленникова, В. М. Мишин. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2015. — 711 с.

2. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Н.В. Краснокутська. - К. : КНЕУ, 2003.-504 с.

3. Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. - К. : Академвидав, 2005. - 400 с.

4. Василенко О.В., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Василенко О.В., Шматько В.Г.; за ред. В.О. Василенко. - К.: ЦУЛ, 2003. - 440 с.

5. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент : Підручник / С.М. Ілляшенко. – Суми : ВТД – Університетська книга, 2010. – 334 с.

6. Ястремська О. М. Інноваційна економіка: навч. посіб. / Ястремська О. М., Ріпка Д.О. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. - 228 с.

Допоміжна

1. Пашута М.Т., Шкільнюк О.М. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання : навч. посіб. / М.Т. Пашута, О.М. Шкільнюк. - К. : ЦНЛ, 2005.- 117 с.
2. Трансфер технологій: форми і методи ефективного здійснення / М.А. Йохна, П.Г. Іжевський, В.В. Стадник. - Хмельницький: ХНУ, 2007. - 164 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
2. https://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/sestr.htm. Офіційний сайт Державної служби статистики України.